

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 254/2019-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Ján Florián Gajniak advokát, s. r. o., Šafárikovo námestie 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ján Florián Gajniak, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 21 Cob 194/2016-195 z 30. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. I. ÚS 254/2019-12 z 11. júna 2019 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 21 Cob 194/2016 z 30. novembra 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ si ako žalobca voči žalovanému [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ] pred Okresným súdom Galanta (ďalej len „okresný súd“) uplatnil zaplatenie sumy 2 960,30 € s príslušenstvom ako náhradu skutočne vykonaných tarifných úkonov vyplývajúcu zo zmluvy o poskytovaní právnej pomoci medzi sťažovateľom ako advokátom a žalovaným ako jeho klientom (ďalej len „zmluva o poskytovaní právnej pomoci“). Okresný súd prvým rozsudkom č. k. 8 Cb 27/2014-123 z 9. októbra 2014 žalobu zamietol. Tento rozsudok bol na základe odvolania sťažovateľa uznesením krajského súdu č. k. 21 Cob 267/2016-153 z 29. januára 2016 zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie z dôvodu „nedostatočného odôvodnenia“. Následne okresný súd rozsudkom č. k. 8 Cb 27/2014-169 z 18. augusta 2016 žalobu sťažovateľa opätovne zamietol a rozhodol o nároku na náhradu trov konania pre žalovaného v rozsahu 100 %. Voči tomuto rozsudku sťažovateľ namietal, že okresný súd sa v ňom nevysporiadal s použitím Občianskeho zákonníka namiesto Obchodného zákonníka, s absolútnou neplatnosťou dojednania tarifnej odmeny, ako ani s jeho námietkami rozporujúcimi právny záver okresného súdu týkajúci sa porušenia dobrých mravov sťažovateľom, keďže išlo o vzťah dvoch podnikateľov a sporové strany sa na kombinácii odmien dohodli pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní právnej pomoci. Sťažovateľ podal aj proti tomuto rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd

napadnutým rozsudkom č. k. 21 Cob 194/2016-195 z 30. novembra 2017, ktorým ho ako vecne správny potvrdil a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta arbitrárnosť a svojvôľu napadnutého rozsudku krajského súdu týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného odôvodnenia právnych záverov. Ďalej uviedol, že krajský súd v napadnutom rozsudku, rovnako, ako aj okresný súd, argumentoval tým, že v zmluve o poskytovaní právnej pomoci bolo nutné individuálne dohodnúť tarifnú odmenu, ktorá musí byť iná ako základná sadzba tarifnej odmeny vzhľadom na § 2 ods. 2 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“). Na základe toho bol skonštatovaný rozpor medzi zmluvou o poskytovaní právnej pomoci a § 2 ods. 1, 2 a 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., čo odporuje zákonu a v tejto časti spôsobuje neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru sťažovateľa je takéto posúdenie nesprávne.

4. Sťažovateľ ďalej namietal nesprávnosť záveru krajského súdu v napadnutom rozsudku, ako aj predtým záveru okresného súdu, ktorým bolo tiež odôvodnené zamietnutie sťažovateľovej žaloby, že odkaz na právny predpis ako taký, ktorý vymedzuje niekoľko druhov odmeny advokáta, nie je možné považovať za dostatočne určitý právny úkon, v dôsledku čoho bola konštatovaná neplatnosť právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. K tomu sťažovateľ dodal, že súdna prax, ako aj odborná literatúra vyvodili, že odkaz na právnu normu upravujúcu cenu, v tomto prípade upravujúcu odmenu za poskytnuté právne služby, spĺňa požiadavku určitosti právneho úkonu.

5. V závere sťažovateľ uviedol: „*Tým, že sa Krajský súd v Trnave nijakým spôsobom nevysporiadal s námietkami sťažovateľa o prípustnosti, reálnej existencii dohody o kombinácii tarifnej i zmluvnej odmeny, neexistencii dôvodov pre právny záver súdu o rozpore s dobrými mravmi je Rozsudok Krajského súdu v Trnave... rozsudkom arbitrárnym, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj jeho práva uvedeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru.*“

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením (zjavne správne malo byť rozsudkom, pozn.) Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 21Cob/194/2016 IČS 2314213368 zo dňa 30.11.2017 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21Cob/194/2016 IČS 2314213368 zo dňa 30.11.2017 sa zrušuje a vec sa Okresnému súdu Galanta vracia na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadošťačenie 3 300,-- EUR, ktoré je Krajský súd v Trnave povinný [REDAKOVANÉ] vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy právneho zastúpenia 289,01 EUR, ktoré je Krajský súd v Trnave povinný zaplatiť na účet advokátskej kancelárie BB Consensus, s.r.o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Vyjadrenia krajského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

7. Krajský súd sa na základe výzvy ústavného súdu k ústavnej sťažnosti písomne vyjadril pod sp. zn. Spr 337/19 doručeným ústavnému súdu 26. júna 2019. Krajský súd považuje námietku sťažovateľa o arbitrárnosti a nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu súd za neopodstatnenú. Je toho názoru, že sa ako súd odvolací v odseku 12 odôvodnenia napadnutého rozsudku riadne vysporiadal s námietkami a argumentáciou, ktoré mali pre rozhodnutie rozhodujúci význam, posúdenie veci riadne odôvodnil. Ďalej vo svojom vyjadrení konkrétne uvádza, že „... Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že súd v danom prípade neaplikoval interpretačné pravidlá ust. § 266 Obchodného zákonníka, odvolací súd poukazuje na odôvodnenie svojho rozsudku, v ktorom uviedol, že podľa interpretačných pravidiel obsiahnutých v § 266 Obchodného zákonníka, podľa odseku 1 sa prejav vôle vykladá podľa úmyslu tej osoby, ktorá vôľu prejavila, ale len

za predpokladu, že je nesporné, že osobe, ktorej bol určený, musel byť známy, avšak žalovaný v konaní poprel, že okrem podielovej odmeny mal platiť žalobcovi aj inú odmenu, teda žeby mu bol známy úmysel žalobcu, aby mu mal okrem zmluvnej podielovej odmeny zaplatiť aj zmluvnú tarifnú odmenu, ktorej zaplata sa žalobca domáha predmetnou žalobou...

Vzhľadom na samotný obsah čl. III. bod 4. zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, ktorý vôbec neobsahuje vymedzenie skutkových okolností, len odkazuje na vyhlášku č. 655/2004 Z. z., ktorá upravuje v § 2 ods. 2 štyri druhy zmluvnej odmeny, keď od žalovaného ako aj od ktorejkoľvek inej osoby v postavení žalovaného, ktorý nemá právnické vzdelanie, nemožno rozumne očakávať, že mu je známy obsah vyhlášky č. 655/2004 Z. z., a teda že by mal vedieť, že len tarifná odmena sa určuje na základe počtu úkonov právnej služby, z čoho žalobca odvodzoval určitosť dojednaní tarifnej odmeny, odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalovaného, že neurčitosť predmetného článku pripúšťa jeho rôzny výklad, a preto túto neurčitosť treba pripísať na ťarchu žalobcu, ktorý pripravil predmetnú zmluvu, a ktorý má právnické vzdelanie a teda mal naformulovať sporný článok III. bod 4. tak, aby bol pochopiteľný aj pre osoby, ktoré nemajú právnické vzdelanie, a ktorým bežne nie je známy obsah vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

... súd nezamietol žalobcom uplatnený nárok z dôvodu, že by nebolo možné kombinovať spôsoby určenia zmluvnej odmeny podľa § 2 odseku 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ale z dôvodu, že dohoda o odmene advokáta podľa článku III. bod 4. zmluvy je neplatná podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka z dôvodu jej neurčitosti, keď s prihliadnutím na uvedený dôvod zamietnutia žaloby, odvolací súd neskúmal ďalšie odvolacie námietky... nakoľko ako je uvedené vyššie, dohoda o odmene advokáta podľa článku III. bod 4. zmluvy je neplatná podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka z dôvodu jej neurčitosti, keď prípadnú neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom je možné posudzovať až po ustálení, že jeho obsah je dostatočne určitý, čo podľa názoru odvolacieho súdu nebol daný prípad.“. Zároveň dodal, že skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožnil s právnym názorom krajského súdu, nemôže viesť k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je neodôvodnený či arbitrárny. Súčasne predseda krajského súdu oznámil, že súhlasil s upustením od ústneho pojednávania.

8. Ústavný súd v súlade s ustanovením § 126 zákona o ústavnom súde zaslal zúčastnenej osobe [REDACTED] – [REDACTED], v konaní vo veci samej vystupujúcej ako žalobca (ďalej len „zúčastnená osoba“), upovedomenie o podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa s tým, že má právo sa k nej vyjadriť. Zúčastnená osoba svoje právo podať vyjadrenie k podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa využila a vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 5. augusta 2019 uviedla, že sťažovateľovu ústavnú sťažnosť nepovažuje za dôvodnú. Zastáva názor, že sťažovateľ ňou len sleduje účel tzv. ďalšieho odvolania, keď spochybňuje právne posúdenie veci krajským súdom a pritom prezentuje vlastné právne posúdenie veci. Dodala, že sa plne stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu. Zároveň v ďalšej časti vyjadrenia k podanej ústavnej sťažnosti uviedla:

«Pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní právnej pomoci som sa ako prijímateľ právnej služby so sťažovateľom ako jej poskytovateľom dohodol, že ak sa mu podarí od môjho dlžníka vymôcť nejaké peňažné plnenie vo veci, v ktorej ma zastupoval, dostane z každej prijatej platby od môjho dlžníka odmenu vo výške 20%. Túto podielovú odmenu som považoval za „zmluvnú odmenu“, teda odmenu dohodnutú zmluvou, ktorú som mu aj z prijatého čiastočného plnenia od dlžníka zaplatil. Táto odmena bola medzi nami dohodnutá tak pre prípad, ak sťažovateľ vymôže plnenie od môjho dlžníka mimosúdne, ako aj na základe podanej žaloby. Táto dohoda o odmene bola zahrnutá do čl. III. bod 1 zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, v ktorom bolo jednoznačne určené, že sa jedná o odmenu advokáta. Na inej odmene som sa so sťažovateľom nedohodol. Čl. III. bod 4 zmluvy, o ktorý sťažovateľ opieral v konaní pred všeobecnými súdmi svoj nárok, nehovorí na rozdiel od bodu 1 o žiadnej „odmene“...

... Ako neskôr vyplynulo zo žaloby a ďalších podaní sťažovateľa, sťažovateľ sa na základe tohto čl. III. bod 4 zmluvy voči mne začal v súdnom konaní domáhať zaplatenia tarifnej odmeny, a to popri podielovej odmene, ktorá bola dohodnutá v čl. III. bod 1 zmluvy... sporné zmluvné dojednanie nehovorí nič o odmene a rovnako nehovorí nič ani o tarifnej odmene, alebo tarife. Mám preto za to, že všeobecné súdy správne usúdili, že pokiaľ malo byť účelom dojednania obsiahnutého v čl. III. bod 4 zmluvy dojednanie tarifnej odmeny kombinovanej s podielovou odmenou, potom zo slovného vyjadrenia tohto dojednania nemožno takýto účel (význam) vyvodiť, teda ide o dojednanie neurčité, keďže vyhláška č. 655/2004 Z. z., na ktorú toto dojednanie odkazuje, neupravuje len tarifnú

odmenu (ktorej zaplata sa sťažovateľ voči mne domáhal), ale upravuje jednak aj ďalšie druhy odmeny advokáta a jednak aj iné plnenia mimo odmeny... Pokiaľ by účelom čl. III. ods. 4 zmluvy o poskytovaní právnej pomoci malo byť skutočne dojednanie nároku na tarifnú odmenu advokáta popri jeho nároku na podielovú odmenu dohodnutú v čl. III. bod 1 zmluvy ako to tvrdí sťažovateľ, potom by nebol dôvod na rôzne slovné vyjadrenie oboch týchto nárokov, keď čl. III. bod 1 zmluvy výslovne určuje, že ide o odmenu advokáta, pričom určuje aj výšku tejto odmeny, kdežto v čl. III. bod 4 zmluvy takéto určenie nároku ako i určenie jeho výšky úplne absentuje. Ďalším indikátorom pri gramatickom výklade oboch dojednaní nasvedčujúcim záveru, že v čl. III. bod 4 zmluvy nejde o dojednanie nároku na odmenu advokáta je ten, že nárok na peňažné plnenie v ňom uvedený nielenže nie je výslovne určený ako odmena, ale naopak je určený ako plnenie „mimo zmluvnej odmeny“, pritom predsa ak by účelom sporného zmluvného ustanovenia malo byť dojednanie o ďalšej odmene advokáta ako to tvrdí sťažovateľ, tak by rovnako ako v prípade upravenom v čl. III. bod 1 zmluvy, išlo tiež o zmluvnú odmenu...

... taký všeobecný odkaz na vyhlášku č. 655/2004 Z. z., aký je obsiahnutý v čl. III. bod 4 zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, nemôže indikovať existenciu dohody o tarifnej odmene ani s poukazom na znenie § 1 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., podľa ktorého sa ustanovenia vyhlášky o tarifnej odmene advokáta použijú na prípady, kedy medzi advokátom a klientom nedôjde k dohode o odmene... V danej veci však o taký prípad nešlo, keďže zmluvnými stranami bola dojednaná podielová odmena, čo „automatickú“ aplikáciu ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o tarifnej odmene na právny vzťah zo zmluvy o poskytovaní právnej pomoci medzi mnou a sťažovateľom vylučuje...

Zhrnúc vyššie uvedené argumenty, závery odvolacieho súdu o neurčitosti zmluvného dojednania čl. III. bod 4 zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, ku ktorým súd dospel dôsledným výkladom predmetného zmluvného dojednania i výkladom a následnou aplikáciou ním citovaných ustanovení právnych predpisov, nemožno v žiadnom prípade považovať za neodôvodnené, či arbitrárne...»

9. Ústavný súd listom z 5. augusta 2019 zaslal vyjadrenia krajského súdu a zúčastnenej osoby sťažovateľovi na podanie repliky. Sťažovateľ sa k ním vyjadril podaním doručeným ústavnému súdu 31. augusta 2019. Vo vzťahu k vyjadreniu krajského

súdu v replike uviedol, že advokát nemá podľa Obchodného zákonníka povinnosť vopred klienta – podnikateľa informovať o výške odmeny ešte pred vykonaním úkonu, ako ani o kombinovaní odmeny. Napriek tomu pred podpisom zmluvy o poskytnutí právnej pomoci sťažovateľ klienta informoval, že primárne bude pohľadávku vymáhať mimosúdne za odmenu 20 % z vymoženej sumy, čo aj bolo realizované, zároveň sa dohodli, že ak takéto vymáhanie bude neefektívne, tak sa bude vo vymáhaní pokračovať súdnou cestou a bude uplatnená tarifná odmena. Dodal, že zúčastnená osoba nehovorí pravdu, ak tvrdí, že o tom nebola vopred informovaná. Tiež namietol, že krajský súd riadne nevysvetlil a neodôvodnil, prečo považoval za rozpor s dobrými mravmi kombináciu zmluvnej a tarifnej odmeny, pričom podľa názoru sťažovateľa ide o vážny dôvod, ktorým sa mal krajský súd podrobne zaoberať, inak je rozhodnutie nepreskúmateľné. Zároveň uviedol, že nesprávny je aj názor krajského súdu, že sťažovateľ mal zúčastnenú osobu – klienta podrobne oboznámiť s obsahom vyhlášky č. 655/2004 Z. z., čo sťažovateľ odôvodňuje tým, že krajský súd stále mylne vychádza zo zásad uplatnených v Občianskom zákonníku, hoci sám krajský súd v napadnutom rozsudku krajského súdu uviedol, že na posúdenie veci mal byť primárne použitý Obchodný zákonník. K vyjadreniu zúčastnenej osoby len v krátkosti uviedol, že sa s ňou uvedenými právnymi názormi nestotožňuje, vyjadrenia zúčastnenej osoby považuje za nepravdivé a zavádzajúce.

10. Sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 4. decembra 2019 požiadal o dočasné opatrenie, a to o odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu z dôvodu, že na základe návrhu zúčastnenej osoby z 13. novembra 2019 a poverenia Okresného súdu Banská Bystrica č. 6119355896 z 13. novembra 2019 bolo súdnym exekútorom 15. novembra 2019 vydané upovedomenie o začatí exekúcie voči sťažovateľovi, a to vo veci náhrady trov konania v sume 1 097,61 € s príslušenstvom v prospech zúčastnenej osoby, pričom došlo k zablokovaniu súkromného účtu, resp. finančných prostriedkov na ňom do výšky 1 513,83 €.

11. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení

sa s ústavnou sťažnosťou a stanoviskami účastníkov konania a zúčastnenej osoby dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

12. Na zasadnutí pléna ústavného súdu 16. októbra 2019 bol schválený Dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“), ktorý nadobudol účinnosť 17. októbra 2019. V zmysle tohto rozvrhu práce je Mojmir Mamojka (sudca spravodajca) členom tretieho senátu ústavného súdu. V súlade s čl. X bodom 7 rozvrhu práce veci, na ktorých prerokovanie boli od 26. apríla 2019 do 16. októbra 2019 príslušné prvý senát ústavného súdu alebo druhý senát ústavného súdu v zložení platnom v období od 26. apríla 2019 do 16. októbra 2019 a v ktorých bolo v tomto období vydané rozhodnutie o prijatí návrhu na ďalšie konanie, prerokujú tieto senáty v pôvodnom zložení. Prvý senát ústavného súdu v rozhodnom období pracoval v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu), Miroslav Duriš a Mojmir Mamojka. Vzhľadom na uvedené rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. I. ÚS 254/2019 prvý senát ústavného súdu v zložení tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

III.

Relevantná právna úprava

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah...

15. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 už citovaný zákon o ústavnom súde, ktorý sa pri zachovaní právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, použije aj na konania začaté do 28. februára 2019 (§ 246 ods. 1 a 2).

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený...

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

18. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v namietanom porušení základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu namieta jeho arbitrárnosť a svojvôľu týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj nedostatočné odôvodnenie právnych záverov krajského súdu.

19. Ústavný súd považuje za potrebné najprv poukázať na to, že jeho úlohou nie je posudzovať vhodnosť a účelnosť výkladu príslušného právneho predpisu všeobecným súdom. Ústavný súd hodnotí, či v konkrétnej veci uskutočnený výklad právnej normy je ústavne udržateľný, t. j. či nie je arbitrárny (svojvoľný) alebo zjavne neodôvodnený.

Rovnako tak ústavný súd nezosúladuje rozdielnu judikatúru všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 342/2010, III. ÚS 348/2011, IV. ÚS 142/2012, III. ÚS 11/2014). Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (II. ÚS 275/2018).

20. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (I. ÚS 218/2019).

21. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy (III. ÚS 125/2018).

22. Článok 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, avšak v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (IV. ÚS 631/2018). Ústavný súd zároveň vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že obsahom tohto práva je právo účastníka konania, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa platnej a účinnej právnej normy, ktorá má základ v právnom poriadku Slovenskej republiky (m. m. III. ÚS 51/2016).

23. Rovnako tak aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsko z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

24. Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutia súdu boli zdôvodnené a presvedčivé. Výrok súdu je koncentrovaným vyjadrením jeho záverov vykonaných v priebehu celého konania. Takýto postup vyplýva z potreby transparentnosti vysluhovania spravodlivosti, ktorá je nevyhnutnou súčasťou každého justičného aktu (III. ÚS 311/07).

25. Úlohou ústavného súdu bolo v danej veci preskúmať, či požadované limity spravodlivého súdneho konania boli v prípade sťažovateľa dodržané a či sa náležité

posúdenie jeho veci zároveň odrazilo aj v jasnom a zrozumiteľnom zodpovedaní všetkých pre vec právne a skutkovo relevantných otázok, teda aj v náležitom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu.

26. Ústavný súd po riadnom preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu, oboznámiac sa s vyjadreniami sťažovateľa, krajského súdu, ako aj zúčastnenej osoby, zohľadniac všetky okolnosti prípadu, dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je možné skonštatovať ústavnoprávnu nekonformnosť jeho obsahu. Napadnutý rozsudok krajského súdu nenesie znaky svojvoľnosti (arbitrárnosti) alebo ústavnej neudržateľnosti v dôsledku zjavných pochybení alebo omylov v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy. Niet relevantnej spojitosti medzi nimi a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

27. Ústavný súd musí skonštatovať, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku ústavnoprávne náležitým spôsobom vysporiadal s prednesenými námietkami sťažovateľa. V odôvodnení napadnutého rozsudku, najmä v bode 12, sa krajský súd relevantným spôsobom vysporiadal s otázkou uplatňovania predmetných ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z. z. K tomu okrem iného dodal, že *«... sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, ktorý posúdil predmet dojednania obsiahnutého v čl. III. bod 4. zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, „klient sa zaväzuje v prípade súdnych, správnych rozhodcovských konaní, zaplatiť advokátovi za skutočne vykonané úkony podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z. v platnom znení a to mimo zmluvnej odmeny“ za neurčitý... Vzhľadom na samotný obsah čl. III. bod 4. zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, ktorý vôbec neobsahuje vymedzenie skutkových okolností, len odkazuje na vyhlášku č. 655/2004 Z.z., ktorá upravuje v § 2 ods. 2 štyri druhy zmluvnej odmeny... odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalovaného, že neurčitosť predmetného článku pripúšťa jeho rôzny výklad, a preto túto neurčitosť treba pripísať na ťarchu žalobcu, ktorý pripravil predmetnú zmluvu...»*.

27.1 Na margo toho zároveň ústavný súd poukazuje na časť odôvodnenia, v ktorej krajský súd uvádza, že v okolnostiach tejto veci len poukaz na relevantnú právnu úpravu, v tomto prípade na vyhlášku č. 655/2004 Z. z., sám osebe nepostačuje na záver o tom, že zmluva o poskytovaní právnej pomoci bola v tejto časti dostatočne určitá. Aj napriek

tomu, že s týmto konkrétnym konštatovaním krajského súdu sa nemožno *en bloc* stotožniť, keďže vo všeobecnosti skôr prevláda názor, že aj len odkaz na právny predpis, pokiaľ tento právny predpis sám osebe nie je vnútorne rozporný a neurčitý, postačuje a nie je nevyhnutné, aby bol súčasťou zmluvy, samotná táto výčitka ústavného súdu voči záverom krajského súdu však nie je spôsobilá spochybniť z ústavnoprávneho hľadiska napadnutý rozsudok krajského súdu a závery v ňom uvedené.

27.2 V okolnostiach danej veci ústavný súd nemohol dospieť k inému záveru ako tomu, že napadnutý rozsudok krajského súdu ako celok nie je možné označiť za vnútorne rozporný, nemajúci oporu v predmetnej právnej úprave, ktorý by popieral základné zásady logiky a dosahoval by zároveň úroveň ústavnoprávne relevantného porušenia sťažovateľových práv, v dôsledku čoho by bolo nevyhnutné jeho zrušenie. Ústavný súd konštatuje, že uvedený právny záver predstavuje jeden z možných výkladov príslušných zákonných ustanovení, ktorý podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach posudzovanej veci ústavnoprávne obстоjí. Ústavný súd osobitne poukazuje na konštatovanie krajského súdu, že predmetnú zmluvu sťažovateľ ako advokát sám pripravoval a navrhoval, a bolo teda predovšetkým v jeho záujme určiť v nej svoju odmenu jasným a zrozumiteľným spôsobom, ktorý by nemohol vyvolávať pochybnosti.

28. Vychádzajúc z uvedeného nemožno závery krajského súdu obsiahnuté v odôvodnení jeho napadnutého rozsudku tak považovať za nelogické, ústavne neudržateľné, odporujúce aplikovanej právnej úprave a podľa posúdenia ústavného súdu im nemožno vyčítať takú svojvoľnosť, ktorá by mala za následok ich arbitrárnosť, v príčinnej súvislosti s ktorými by došlo k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. Ústavný súd preto napokon ústavnej sťažnosti nevyhovел.

29. Keďže nebolo zistené porušenie sťažovateľom označeného základného práva podľa ústavy ani práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd už nerozhodoval o jeho ďalších návrhoch – návrhu na zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu, o návrhu na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia a nároku

na náhradu trov konania a nerozhodoval už ani o jeho dodatočnom návrhu na vydanie dočasného opatrenia.

30. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2020

Jana Bariová
predsedníčka senátu